

OPERATÍVNY LEASING

Charakteristika operatívneho leasingu z právneho a ekonomického hľadiska

Z právneho hľadiska je operatívny leasing, resp. leasingová zmluva definovaná ako inominátny kontrakt uzatvorený v zmysle §§ 51 a 491 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka alebo § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka medzi podnikateľským subjektom – leasingovou spoločnosťou (ako poskytovateľom leasingu) a fyzickou/právnickou osobou (ako prijímateľom leasingu).

Z ekonomického hľadiska možno operatívny leasing charakterizovať ako užívanie predmetu leasingu (podľa voľby leasingového prijímateľa) na dobu väčšinou kratšiu ako je jeho životnosť. Leasingová spoločnosť sa v uvedenom prípade zameriava na krátkodobé „prenajímanie“ veci počas určenej doby, pričom zo strany prijímateľa leasingu nie je vylúčená možnosť predčasného ukončenia leasingového vzťahu aj pred uplynutím dohodnutého obdobia. Uvedená forma leasingu sa využíva prevažne u špecifických predmetov, ktoré v dôsledku rýchleho vývoja technológií podliehajú morálnemu zastaraniu. Z uvedeného dôvodu prijímateľ leasingu nemá záujem na nadobudnutí vlastníckeho práva k užívanému predmetu. Pri operatívnom leasingu sa realizuje predovšetkým jeho užívacia funkcia, na rozdiel od leasingu finančného, pri ktorom leasingový prijímateľ má záujem po splnení všetkých dohodnutých podmienok nadobudnúť vlastníckeho právo k prefinancovanému predmetu (nadobúdacia funkcia).

Náklady súvisiace s prevádzkou predmetu leasingu

Operatívny leasing (na rozdiel od finančného) sa vyznačuje tým, že leasingová spoločnosť zabezpečuje plný servis súvisiaci s prevádzkou predmetu leasingu, nakoľko v prípade eventuálnych škôd si charakteristické vlastnosti predmetu leasingu vyžadujú ich odstránenie špecializovanými subjektmi. Leasingová spoločnosť zabezpečuje údržbu a ďalšie služby spojené s prevádzkou predmetu leasingu, ako aj vybavovaním súvisiacej agendy.

Vysporiadanie nárokov pri predčasnom ukončení leasingovej zmluvy

Pokiaľ leasingová spoločnosť sama nevystupuje v postavení výrobcu, resp. priameho dodávateľa, je nútená zaobstarat' si predmet leasingu do svojho vlastníctva od tretieho subjektu (dodávateľa) za dohodnutú kúpnu cenu. V leasingovom vzťahu sa kúpna cena označuje ako obstarávacia cena predmetu leasingu. Špecifickosť operatívneho leasingu pri predčasnom ukončení leasingovej zmluvy (napr. z dôvodu, že prijímateľ leasingu neuhrádza leasingové splátky) spočíva v tom, že leasingová spoločnosť v rámci záverečného vysporiadania nie je oprávnená požadovať od leasingového prijímateľa zostatkovú obstarávaciu cenu predmetu leasingu. Takýto postup leasingovej spoločnosti možno oprávnene charakterizovať ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, resp. s poctivým obchodným stykom, nakoľko počas trvania operatívneho leasingu sa prefinancuje iba spotrebovaná hodnota predmetu leasingu, tzn. iba časť obstarávacej ceny predmetu leasingu. Leasingovej spoločnosti totiž nevznikajú ďalšie náklady s vrátením predmetu leasingu, pretože v rámci svojej podnikateľskej činnosti (spočívajúcej v sprostredkovaní operatívneho leasingu) sa ho následne snaží poskytnúť inému záujemcovi (leasingová spoločnosť má od začiatku zmluvného vzťahu vedomosť o tom, že prijímateľ leasingu nemá záujem o nadobudnutie vlastníckeho práva).

Naopak, pri finančnom leasingu zabezpečuje leasingová spoločnosť predmet leasingu pre prijímateľa leasingu, ktorý má záujem k nemu nadobudnúť vlastnícke právo. Pre leasingovú spoločnosť je vrátený predmet leasingu (v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu) „bezennou“ vecou, nakoľko leasingová spoločnosť od začiatku nemá záujem vlastníť predmet leasingu a jeho vrátenie je pre ňu spojené s ďalšími finančnými nákladmi, najmä za uskladnenie, vypracovanie znaleckého posudku za účelom jeho repredaja, ako aj zrealizovanie samotného repredaja.

Operatívny leasing vs. nájom

Leasingová zmluva má špecifickú povahu a odlišuje sa od bežnej nájomnej zmluvy najmä tým, že v leasingovej splátke nejde iba o platenie nájomného za užívanie veci, ale prijímateľ leasingu ňou uhradza aj časť obstarávacej ceny predmetu a ďalšie poplatky (napr. leasingovú prirážku, poistné, poplatky za služby a pod.).

Základné náležitosti leasingovej zmluvy o operatívnom leasingu

- označenie zmluvných strán,
- špecifikácia predmetu leasingu,
- určenie doby trvania leasingu,
- stanovenie výšky jednotlivých leasingových splátok,
- konkretizácia vzájomných práv a povinností zmluvných strán,
- úprava dôsledkov porušenia zmluvných povinností,
- nároky vyplývajúce zo zániku leasingovej zmluvy.